

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDEKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 11 — kr.
Félévre 5 " — "
Negyedévre 2 " 50 "
Egy órára 1 " — "
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **KOHÁNYI GYÖRGI**
Főmunkatárs: **IFJ. MÓRICZ PÁL**
Kiadók: **HOFFMANN és TÁRSASÁGA**

Hirdetési díj:
Négy hasábos petit sorost 5 kr. Nagyobb terjedelmű a több szíri
irdetéseknél alku szerinti jutányos aron vetetnek fel. Bélyeg-díjmin
den külön bejegyzéssel 30 kr.

Thaly Kálmán beszéde.

— Elmoudta a közös katonai nevelőintézetek magyar alapítványi helyeinek felemeléséről szóló törvényjavaslat tárgyalása alkalmával a képviselőház 1897. jun. 14-iki ülésén. —

Thaly Kálmán: T. Ház! (Halljuk! Halljuk!) Miután a vita az általános tárgyalásnál berekesztetett, mielőtt (Halljuk! Halljuk! akár a miniszter ur nyilatkozott volna, akár valaki azon oldalról védelmére kelt volna a javaslatnak, tehát én, aki tulajdonképpen a másik törvényjavaslathoz vagyok felírva, ezen alkalmából t. i. a czinnél emelek szót avégből, hogy a t. honvédelmi miniszter ur által elmondottakra, amennyiben egy hallás után lehetséges, lehetőleg röviden megtegyem igénytelen reflexióimat.

A t. honvédelmi miniszter ur mindenképp előtt Tóth János t. barátom és elvtársam felszólalását kárhoztatta, hogy olyan hangon ne beszéljen, pedig annál szelidebb már csak a galamb-bugás lehet, (Derűtség a szélsőbaloldalon) miut a minő szelid, előzékeny is igen udvarias hangon ő beszélt. Egy pontot emel ki azután a miniszter kívánságainkból, amelyen ő megütöközött: azt t. i. hogy Tóth János t. barátom beszéde szerinte odairányult, hogy némely jóindulati ifjakat, akik nem ismerik az ottani viszonyokat, és könnyen hálóra kerülhetnének, visszariaszthatnák az ilyen beszédek amilyet képviselőtársam mondott. pedig azon ifjak, ott esetleg nagy kariert is csinálnának. Ezt mondogta a t. miniszter ur. Ez a pártja a t. képviselőháznak, ha a térképre méltóztatnak nézni, hogy minő választókerületek által küldettek ide, annyira magyar, hogy rólunk még a rosszakarat se teheti fel, hogy a magyar ifjakat az ő pályájukban akadályozni kívánjuk.

Örülünk rajta, ha magyar ember bármi téren boldogul azonban bennünk itt a hazafias féltékenység szólal fel, mert számolnunk kell a mostani körülményekkel.

A „DEBRECZEN” TARCZAJA.

Tévelygés.*

Irtá: **Ujlaki Antal.**

Olyanok a biblías emberek, mintha altató szert vettek volna be. Belefeledkeznek sok évi szakadatlan lelki gyakorlat után a szentírás rejtelmes, csodás világba.

Lehajlott fővel ballagnak, kerülve minden zajt és húságot, beszédjük halk és arcuk borongós.

Mintha bannának, mintha siratnának, valakit. Mintha el akarnának aludni, vagy mintha kívánnák a hosszú álmot, abban a reményben, hogy a fölébredéskor egy más, egy jobb talán regeszzerű világot találnak itt. — Olyan világot, a melyben az ember bűn nélkül való, a melyben a pap, a ki szegénységről prédikál, nem gyűjt kincseket; a törvény nem lelketlen gép, a mely csak eltípor; a végrebajto sem ütheti dobra az özvegy holmiját; a bíró az ítéletet nem a formához, hanem az élet viszonyaihoz szabja; az életéhez, a melynek nyugalmát nem dulta föl ágyu-

* Mutatvány szerzőnek a „Nazarénusok”-ról Biblías emberek czímen írott most megjelent kötetéből.

Fejezte itt gróf Benyovszky Sándor, a mit már sok év előtt fejtegettünk itt és a mi minden ily alkalommal hangsúlyozva lett pártun: részéről, hogy önálló állam, önálló hadsereg nélkül nem létezik. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Mi idehaza államnak csufoltatunk, de külföldön bennünket annak el nem ismernek, mert csak Ausztria provinciájának tartanak, utalva az embassade-ok, követségek czimére je vényeire.

Nekünk tehát, a kik nem rendelkezünk önálló hadsereggel, nagyon óvatosoknak és vigyázóknak kell lennünk, különben is nem jelentékeny nemzetünk, nem nagyszámu, mint például az 50 millió fölül levő német nemzet vagy a 30 millió fölül levő egynyelvű olasz, hogy ifjaink és éppen a legtehetségesebbek, a kik nagy kariere csinálására volnának hivatva, megmaradjanak a magyar nemzetnek. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Es mit tapasztalunk a közös hadseregnél? Semmi egyebet, minthogy azok — nevekkel szolgálhatnak rőfzsamra — kik éppen kariert csinálnak, mire a nagy karierehez eljutnak, annyira kivetkőznek nemzeti jellegükből, hogy az első generális elfelejti a nemzeti nyelvet, a második pedig már nevet sem tud a jól kiejteni, ha magyar neve van Szolgálhatnak ilyen katonai családi nevekkel, akik nevüknek cz betűjét úgy írják, hogy az »e« fölé egy, »v«-t írnak. A közös hadsereg amalgamizál a legjobban és amíg a germanizmus oly mértékben megmarad, mint eddig, minket hazafias aggodalom tölt el, mert a tapasztalat azt bizonyítja, hogy azoknak, akik hadapród iskolákban, szóval az első nevelőintézetektől kezdve (Zaj jobbfele!) neveltetnek a közös hadsereg intézeteiben, kilencztized része németté válik akik pedig csak az akademiából mennek oda, megengedem inkább megtartják magyarságukat és ritkábban irtják ki belőlük a magyar szellemet. De ezeknek száma csekély, mert csak a vagyonosok mennek ide.

dőrej és összelövöldözött, zila nézésű emberek jaggatása.

Olyan világról ábrándoznak, amely állandó nexusban van az éggel. Olyan világról, amelyben az ember csak testével él a földön, ellenben lelke az égiekkel társalog. Az a világ volna ez, amelyben minden ember szent, minthogy Isten az embert, az irás értelmében örök szeretetből teremtette és szentté alkotta.

Mese-meskető, azt mondjuk rá. De azért elhallgatjuk a törődött, kopott bölcsészeket akik a mezőkön, tanyákon, falvakban és városvegekben éldegélnek. Tudvalevő, hogy az új szekta hívei a Duna-Tisza mentén, főképp a haza déli tájain folyton szaporodnak, de ki törődnek az ilyen igénytelen emberek lelki vívódásaival. A társadalom csak annyit tud róluk, hogy:

1. A biblából olyan mondasokat, amelyek egyes esetekre vonatkoznak: általánosítanak.
2. A felekezetenküliség törvénybeiktatása óta formaszzerűen is elhagyják régi hitüket.
3. Mielőtt az új hitet fölvennék, hogy lelkileg megtisztuljanak, bevallják bűneiket, a kárt megtérítik és rabságot szenvednek.
4. Megtagadják a fegyveres szolgálatot.

Ez az aggodalom az, amely minket eltölt afölött hogy a jelenlegi viszonyok között mind-dig, míg ezen országnak önálló hadserege nem lesz, féljük az odatóduló ifjakat az elnémetesedéstől, nemzetünknek, fajunknak megtagadásától, amely ama hagyományos szellemmel jár amely jellemzi az osztrak hadsereget és annak immár Európa szerte közöndassá vált copfját. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Igy méltóztatnának tehát érteni Tóth János t. barátom felszólalását.

Azt mondja a t. miniszter ur, az anyanyelvről szólván. Benyovszky Sándor t képviselőársam megjegyzésére hogy hitzen az ujonczokat, a lengyelt lengyelül, a magyarokat magyarul oktattják. Igenis, ahol vannak olyan altisztek, akik értik azt a nyelvet, azt az ujonczot eleinte a maga nyelvén szidják, puskatűvel segítve, ha nem értik, ráncigálással döfögetéssel segítve, míg meg nem értik azt a nyelvet, melyet legfőbb főlebbvalójuk beszél. Hiszen tanuja lehet akárki a képzésnek, amennyiben imitt—amott a közelébe férközhetik öszi időben a gyakorlótereknek Némely ezrednél ahol több altiszt van, aki érti a legénység nyelvét, még megy ez, hanem hogy van ez a magyar ezrednél legfőbb? A legmagyarabbaknál, ha vesszük a kecskeméti, a debreczeni, az egri, a marosvá-árhelyit stb. Bizony úgy van az, hogy nem azt nézik, mikor a legénységet kiképezik, hogy ki közölök a legtehetségesebb, legrátermettebb, legügyesebb arra, hogy altisztté váljék, hanem azt, hogy ki tud közölök valamelyest németül és akkor azután akik a legénységből imitt—amott inaskodtak, vagy mesterlegényeskedtek, vagy imitt—amott elsajátítottak a német szóból valamit, ha semmi katonai tulajdonság nincs is bennük, azok lesznek altisztejeivé a tőszökeres magyar fiúknak egyedül abból a szellemből kiindulva, hogy a közös hadseregben a német elemnek kell uralkodniak lennie.

Az oktatás tehát nagyon kivételesen áll

Csak most ocsudik föl a sok pap és meg hőkkenve kérdezi:

— Mi lesz az egyházból, ha elhagy bennünke a nép.

A pap félti az egyházat és bántja hogy a sok bűnös ember épen azután válik istenfelő józan életű munkássá, miután ott hagyta régi egyházát és papját.

Pedig a nép nem hagyja el az egyházat csak egy kis töredéke, Ugyanaz a töredék ez, mely más-más formában fölúti a fejét minden nemzedék életében. hogy a rajongást vagy a tagadást képviselje.

A bíróság szívesen látja a bűnbánó nazarénust. Nincs velük sok dolog. Vallanak, mint a karikacsapás és a vizsgálatot és a bizonyítást is hamar befejezik az ő pőrükben. Az ítéletet, bármilyen súlyos, megköszönik és elszenvedik a rabságot és a szegényérzetet is.

Még nagyobb figyelmet érdemelnek a nazarénus katonadrámák, a melyek megdöbbentő módon szaporodnak, A szerencsétlenek új hitük révén tagadják meg a katonai fegyelmet.

De mivel az országot fegyverrel szereztek és fegyverrel tartják fent, a ki nem fog fegyvert, rabságba kerül. Az új hitű nem bánja. Körülötte a kaszárnyában minden

ugy, ahogy a miniszter ur mondotta, de nem is állhat, mert magyarul tudó altisztjeink kellő számban nincsenek. A csehknél mégis áll a dolog: mert cseh roppant sok kell és annak már született pályája a zsoldosság Mátyás király idejéről, meg Giskráról kezdve. Mert Giskráról tudjuk, hogy meghagyta, hogy mikor meghal, a bőrért készítsék ki, huzzák dobra és azon játszásk el a cseh marsot. De hogy vagyunk még a csehknél is? Ha csehül oktatják is az ifjakat, mégis a prágai helyőrség tisztjeit is — konkrét adatokra hivatkozom — a kik elkezdtek magánlátogatásaiknál cseh nyelven nyomtatott látogatójegyeket osztogatni, a hadtestparancsnokság rendelettel eltiltotta a cseh vizitkártyák használatától, mondván hogy a közös hadsereg tisztjei más nyelven, mint a hadsereg szolgálati nyelvén irt látogatójegyet nem használhatnak. Hat, ennyire vannak még a dedigetett cseh nyelvvel is, pedig az a legkedvesebb valamennyi közös hadseregbeli előtt.

Hiszen mikor odaát látják a bomlás kezdetét Ausztriában, amely, hogy mi módon kezdődik, micsoda fázisokon fog keresztül menni, azt senki előre nem tudhatja, de hogy a vége mi lesz, azzal minden gondolkodó ember tisztában kell, hogy legyen. A végével én legalább tisztában vagyok. Természetes, hogy a történelemben 50—60 év annyi, mint egy pillanat. Lehet, hogy az a vég emberi fojalmaink szerint későbbben, lehet, hogy nagyon korán fog bekövetkezni, de hogy az mi lesz, amelynek kezdete, a bomlás már ott van, azzal én már tisztában vagyok. Holmi cseh rendelettel előkészítetik a leány-cseh-szlovén testvérisülést, hiszen a németek odatul sztrájkolni kénytelenek, a parlamentet feloszlató obstrukcióhoz fordulnak, mert államnyelv odatul nincs. (Zagy zaj jobbfelől.)

Elnök (csenget): Kérem a képviselő urat, méltóztassék tekintetbe venni, hogy most a javaslat címénél vagyunk (Nagy zaj a szélsőbaloldalon.)

Thaly Kálmán: Oda térek rögtön.

Elnök: A tanácskozás rendjéhez méltóztassék tehát magát tartani. (Zaj a szélsőbaloldalon.)

Thaly Kálmán: Akkor majd a másik javaslatnál mondom el még bővebben nézeteimet. (Zaj)

Egyébiránt a nyelvrendeletekről, mert a miniszter ur hozta elő a különböző nyelveket hadseregben, jogom van beszélni. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Hentaller Lajos: Így van az,

ép ember oldalán fegyver cörög, de ez őt nem ingerli. Együgyű arccal az égre tekint, mert az a hite, hogy minden erő és hatalmaság odafent van és a vasat egészen más célra kellene fölhasználni.

Hiába beszélnek az új hit rajongójának. Nincs előtte tekintély, vagy okosság. Minden bölcsességet és jót az evangélium képvisel. Az evangélium melyet sok év óta olvas nap-nap után és amely mivel a versszakokat szóról szóra, betűről-betűre olvassa annyira megzavarja képzeletét, hogy mennyei deliriumba esik és sötét éjszakakon égi víziót keletkeznek amikor az együgyű ember magával a szentekkel és az apostolokkal társalog.

Mikor fölédred a szegény nazarénus, természetesen másnap aztán felvállról beszél a strázsamesterrel.

Előkerül aztán a kérdés, mi és ki az oka hogy a felekezeteik ismét megszaporodtak egy kisdéd felekezettel, amely az idő szerint a rongyosok, az együgyűek és a me javult bűnösök felekezete. A másik kérdés pedig az, hogy boldogabbak-e az új hitben? A: a képzelődésük, hogy boldogabbak. De az új hit főképp a tulvilági élet boldogságot óhajtja kivívni.

A tulvilágban boldog és első leszel. Olyan csábos ígérlet ez annak az embernek, aki alacsony sorban él és a sarban, porban gázol. Azért az elszántság a különben jámbor alazatos embereken.

Van, a ki vén, köhögős. Béna karját sem

mikor a miniszter beszéde előtt zárták be a vitát. (Zaj)

Elnök: Kérem ne tessék az elnökkel feleselni. (Helyeslés jobbfelől.)

Justh Gyula: Klotürt nem török, (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Elnök: Just képviselő urat rendreutasítom. (Helyeslés jobbfelől. Zaj a szélsőbaloldalon.)

Komjáthy Béla: Ugy beszélünk, ahogy akarunk és jogunk van! (Mozgás jobbfelől. Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Thaly Kálmán: Ezen törvényjavaslat címénél, a mely közös hadseregről beszél és nevelőintézeinkről, a melyekben a tanúelv német, megfelelőleg konstatalnom kell, hogy a németiség ma már Ausztriában is, nemcsak Magyarországon a közös hadsereg keretének sánczába kénytelen visszavonulni.

Ez tény, amelyet Grillparzer is megénekelt, mondván: „In deinem Lager ist Oesterreich”. Mikor fuldoklik a németiség, mikor az kapaszkodik a közös hadseregbe, mert ott akar megvonulni, azzal akarják a germanizációt még jobban előmozdítani, hogy a magyar ifjak még jobban megtanulják a közös hadsereg szellemét, hogy a másutt már kudarcot vailot germanizáció ezen hatályos terén egy uj helyet leteítsenek.

Azt mondja a t. miniszter ur, hogy mikor magyar pénzen — mert hiszen a száz alapítványi hely magyar pénzen szavaztatik meg — nevel ifjakat egyik tanintézetből a másikba átküldik, az a létszám-kiegyenlítés címén történik. A véderő-bizottságban is felszólaltam az ellen, hogy létszám-kiegyenlítése címén köldözgettek ide cseh, osztrák és morva ifjakat, míg a magyarokat oda küldik és bátor voltam indítványozni, hogyha már megszavaztatik, de nem az én hozzájárulásommal, mert az sohasem fog megtörténni, e száz alapítványi hely, méltányosnak tartanám, hogy e tisztán magyar pénzen fenntartott száz alapítványi hely csak a magyar korona területén levő hadapród-iskolakra fordíttatnék. (Helyeslés a baloldalon.)

A miniszter ur arra azt felelte, hogy van valami méltányosság a dologban, de a közös hadseregbeli nevelési rendszerrel meg nem egyezik és felhozta azt a létszámkiegyenlítési teóriát. A t. előadó ur pedig szolt nagy lelkesedéssel a bajtársi szellemről s ennek kifejlesztését hangoztatta. amint az a jelentésében is benne van, mert ha magyar, cseh, osztrák, szlovén és mindenfajta fiuk összekeverednek, akkor a közös bajtársi szellem még jobban fog kifejlődni.

mozgathatja. Mindenéből kipszult, az egészségből is. Váz, rom és mégis mennyi hit lakozik benne. Akárhányszor megbámultam az emberi társadalom e roncását. Fátalos szemével az égre nézett, mintha azt mondta volna: „Ott, ott van az igazság. Odavágyom. Odavigyetek. De nagy boldogság is barátkozni az éggel. És mosolygott. De mosolyában egy sajátos osvonás a csendes örülte emlékeztetett. Gyakran kérdeztem, miért mosolyog. Valami bibliai mondással felelt és csendes, ingó léptekkel tovább vándorogott. Egy kis kevélységet is fedeztem fel a szerencsétlen ember lényében. Ugy látszik nagyon büszke a véghetetlen nagy égboltozatra és szentül hiszi, hogy odafent már alig várják, ki tudja milyen nagyon várják és ő még mindig itt biczeg a liba-közön. Máskor is megkérdeztem, hogy mit mosolyog. Vörös szélű szemében most határozott kevélység látszott és a vén fejét egyre ingatva, különös hangsúlyozással mondta:

— Mosolygom a világiakat, a kik egymásnak a szerszámjai, a melyekkel kölcsönösen szétforgácsolják az egymás boldogságát. Maguknál a papok is ellenségeskednek. Még azok sem követik Jézus tanítását.

Gunyos mosoly játszadozott az ajka körül.

A beszédből megértettem, hogy az ő bibliai tudománya mellett elenyésző csekélység előtte minden, a mit a társadalom a XIX. század fenséges dolgai közé számít: a tudo-

Szerintem azonban ehelyett a hagyományos közös hadseregbeli szellem, a Haynau és Windischgrätz dicőítése fog kifejlődni, mert a közös bajtársi szellem néha azon intézetekben nagyon furcsa jelenetekben mutatkozik. [Halljuk! Halljuk!] amennyiben a magyar ifjak még a bécsujhelyi akadémiában is nem egyszer vannak üldözésnek kitéve — nem mondom, hogy tanáraik részéről, hanem az előkelő katonai családok ifjai részéről. Nem akarom itt a házban ezen dolgot bővebben tárgyalni, bár nevekkel és példákkal is szolgálhatnék. Szóval, bár a tanári karnál a humanitás szellem a katona intézetekben — közsokről beszélnek egy kicsit, hála istennek, terjed és a növedékekkel való bánásmód is javult mert a magyar ifjut mindjárt azért, mert magyar, nem fogadják azzal, hogy rebellis, a mi nem sokkal ez előtt még pregnans kifejezésekben is nyi vánult, mindazonáltal a germanizmus, a közös hadsereg szelleme annyira meg van ezen intézetekben is, hogy félttem oda menendő ifjainkat. — Ez volt Tóth János t. képviselőtársam beszédében. Feltehetjük őket annyival is inkább, mert a németiség Ausztriában minden egyéb téren kudarcot vail, a miért is mindent felhasznál arra és mindenhez göröcsösen ragaszkodik, hogy a közös hadseregben birt helyzetét megerősítse és hogy abban a nemzetiségeket magába felöljelje.

Ezen elveknél fogva valamint a tjavaslatot nem fogadtam el, mint általános tárgyalásra is alkalmaslatot, ugy annak címét és egyetlen szakaszát sem fogadhatom el. (Élnék helyeslés a szélsőbalon.)

Kötvények biztosítása.

Debreczen, június 16.

A pénzügyminiszter által a képviselőház tegnapi ülésén beterjesztett és a hazai pénzügyintézetek által kibocsátott némely kötvények biztosításáról szóló törvényjavaslat igen fontos közgazdasági érdekeket van hivatva kielégíteni.

Említettük már, hogy a törvény első sorban szabályozni kívánja a pénzintézetek által eddig is kibocsátott azon kamatozó kötvények emisszióját, amelyek nem jelmálagos biztosíték alapján kerültek forgalomba, hanem községeknek, megyéknek, városoknak a közterhek lekötelese mellett adott kölcsönök alapján.

A most beterjesztett törvényjavaslat azonban ennél lényegesen tovább megy és különösen a telepítési és talajjavítási ügyeknek kíván fontos szolgálatokat tenni.

mány, a művészet és az építészetben. Emléged előtte a római pápát, fintorítja az orrát, de hozzád szóba a sarki kofat, Buza Julianna nevet, mindjárt ellágyul. Buza Julianna az az asszony, a ki egyszer odaállott a bírák elé és bevalloita, hogy tövényte'en gyermekét megölte es elszenvedte a bűntetését, aztán a gyűlekezetben tíz évi folytonos imádkozással engesztelte a gyerekek i-teni védőjét, Jézust, a mig elismerték nyilvánosan, hogy hitéről bizonyosságot adott.

Mese-meskető, azt mondjuk. És mosolyogjuk a szegény bibliai emberket, mint a hogy mosolygunk a gyermek-mesék fölött.

Olyan szép a gyermek-mese; beh kár, hogy nem igaz. Érdeklél és szivesen olvassuk, sőt a baba kedvéért a dadától is szivesen elhallgatjuk ideig óráig. Hiszen a színházban is végignézzük Jancsi és Juliskát, sőt olykor Hamupipóke, a gyermekek és a karzatnak való szindarab is szórakoztat. Vagy Wagner mesteri zeneműve után, mely tufeszíti az idegeket, milyen jól esik valami egyszerű, édes kis dal. Mert a hatalmas, nagy dolgokkal is eltelünk. A komor, sötét pedig unat. Prevost feltűnő szinműve ingerel, de nem gyönyörködte. Mert a szinpadon is eljutottunk már a naturalizmus legszélsőbb határáig. Tabarin feleségében már vér folyik a lámpák előtt. A hatás nem marad el, de idegeink kimerülnek és vágyunk az egyszerű dolgok után. Ilyenkor szivesen nézük a szinpadon a pusztát, az

A törvény hatálya alá azok a kamatozó és sorsolás után visszaváltandó kötvények tartoznak, amelyeket a magyar korona országában székhellyel bíró részvénytársaságok vagy szövetkezetek követeléseik vagy értékeik alapján bocsátanak ki.

De a törvény hatálya alá eső kötvények csakis az alább meghatározott követelések, illetőleg értékek alapján bocsáthatók ki.

Ezek a követelések és értékek a következők:

1. A kibocsátó intézetnek feltételtől nem függő olyan követelése, amelyek a) közterhek kivételére jogosított testületekkel vagy ilyen társulatokkal szemben állanak fenn, és amelyek követelések és járulékaik törlesztésére a közterhek jogérvényes határozattal vagy törvény erejénél le vannak kötve; b) az állammal vagy állami intézetekkel (vállalatokkal) szemben állanak fenn; c) telepítvényi birtokra, továbbá talajjavítás tárgyát képező, vagy feldarabolás útján létrejött földbirtokra, mint jelzálogra, telekkönyvileg be vannak bekelezve.

2. Közforgalomba lévő vasutaknak elsőbbségi kötvényeiből, kölcsönkötvényeiből és a törzsrészvények kivételével egyéb részvényeiből a kibocsátó intézet által tulajdonilag megszerzett és az az intézet birtokában meglévő czimletek, valamint az ilyen elsőbbségi kötvényekre, kölcsönkötvényekre és részvényekre a kibocsátó intézet részéről adott kezjelzálogkölcsonők.

Telepítési birtokra, mint jelzálogra, telekkönyvileg bekelezett tőkekövetelés kötvények kibocsátásának alapjául csak akkor szolgálhat, ha e követelés tőkeösszege — az esetleges előző telekkönyvi teherletelekkel együtt — a jelzálogot lekött földbirtok ama becsértékének hetvenöt (75) százalékát meg nem haladja, amely becsérték a lekötés idejékor állapított meg.

Talajjavítási munkálatok (patakiszabályozás, vízmozgások megszüntetése, vízelvezetés, mocsárkiszáritás, alagsóvezetés, öntözés és szanctolás) tárgyát képező földbirtokra, mint jelzálogra, telekkönyvileg bekelezett tőkekövetelés a jelen törvény hatálya alá eső kötvények kibocsátásának alapjául csak akkor szolgálhat, ha tőkeösszege nem haladja meg — a netaláni előző telekkönyvi teherletekkel együtt — a jelzálogot lekött földbirtok ama becsértékének hevenöt (75) százalékát, amely becsérték a lekötés idejékor állapított meg, — továbbá, ha a követelés tőkeösszege nem haladja meg az illető talajjavítási munkálat által igényelt költségek összegét sem; végül ha a talajjavítási kölcsönt a hitelező intézet

csak az illető munkálat tényleges előrehaladása arányában teszi folyóvá.

Feldarabolás útján létrejött földbirtokra, mint jelzálogra, telekkönyvileg bekelezett tőkekövetelés a jelen törvény hatálya alá eső kötvények kibocsátásának alapjául csak akkor szolgálhat, ha e követelés tőkeösszege — az esetleges előző telekkönyvi teherletelekkel együtt — a jelzálogot lekött ingatlan becsértékének kétharmadát meg nem haladja és ha a feldarabolás a jelen törvény értelmében ilyennek tekinthető.

Ugyanis birtokfeldarabolásnak a jelen törvény értelmében az tekintetik, ha a feldarabolás ugyanannak a telekkönyvi tulajdonosnak, vagy tulajdonostársának ugyanegy község telekjegyzőkönyvében (telekkönyvi betéteiben foglalt, habár nem is összefüggő területet képező), avagy több község telekjegyzőkönyvében (telekkönyvi betéteiben foglalt, de össze függő területet képező) és mindenesetben legalább négyszázezer korona becsértékű föld birtokra nézve akképp történik, hogy a feldarabolás következtében keletkező birtokrészek becsértéke egyenkint négyezer koronánál nem kisebb és huszonnégy ezer koronánál nem nagyobb.

Négyszázezer koronánál kisebb becsértékű, de különben az előző bekezdésben körülírt többi kellékeknek megfelelő földbirtoknak az előző bekezdésben meghatározott becsértékű birtokrészekre való feldarabolása szintén a jelen törvény értelmében vett feldarabolásnak tekintik, ha ezt kivételes figyelembevétel érdemű esetekben a pénzügyminiszter a földmívelési miniszterrel egyetértőleg engedélyezi.

Amint tehát a javaslat imént érintett rendelkezéseiből látszik, az új törvény azáltal, hogy nagyobb biztonsgot szándékozik adni a pénzintézetek által kibocsátott némely kötvényeknek, ezek kategóriáját ki is terjeszti. Ma napság ugyanis nem talál kielégítést az a hitelkétség, amely akkor áll elő, ha a földbirtokos birtokán talajjavítási munkálatokat akarna létesíteni, mert a záloglevélkölcson legfeljebb a becsérték feléig terjedhet. A Föld hitelintézet által az 1889. XXX. törvények értelmében adott ugynevezett talajjavítási kölcsönök sem felelnek meg ennek a czélnak, — mert e kölcsönök az illető jószágtestek kataszteri tiszta jövedelmének hatszorosát meg nem haladhatják, a talajjavítási igényű birtoktestek kataszteri tiszta jövedelme pedig igen alacsony.

Hiteligények keletkeznek továbbá a telepítés ügyéből is. Az 1894. évi V. törv. czik a a magán és az állami telepítést szabályozza ugyan közigazgatási és rendészeti, valamint jogi szempontból, de a pénzügyi megoldásra nem nyújt módot. Ugy a telepítés, mint a meghatározott feltételekhez kötött és kellő rendszabályok mellett kresztülvitt birtokfeldarabolást a becsérték feléig terjedő záloglevélből kölcsönrel előmozdítani nem lehet, miért is indokoltnak látszott, hogy akkor, amidőn törvényhatóságok, községek, vízi társulatok, helyi érdekű vasutak által támasztott hiteligények kielégítésére szolgáló hitelpapírok biztosításáról azzal a czélzattal történik intézkedés, hogy e hitelek kielégítése lehetőleg olcsó legyen, egyuttal a kötvények kibocsátásául szolgáló alapok közé oly mezőgazdasági hitelek is felvétesse, amelyek jutányos kielégítése kiváló fontosságú mezőgazdasági czélokra szolgál és amelyek kielégítésére a ma rendelkezésre álló eszközök a záloglevél elégtelennek bizonyult.

Ezzel legalább a mezőgazdasági hitelnek az a része nyer kielégítést, a mely a realhittel körébe tartozik, de a pénzügyminiszter kiállításba helyezi, hogy a mezőgazda személyi hitelének ügye nemsokára a hitelszövetkezetek szabályozásával kapcsolatosan fog rendeztetni.

A felvidéki kamara.

— Kamaránk és a ruthén nép. —
Folyt és vége. —

Már pedig az állam és néhány nagybirtokos és tőkepenzes kezében levő gyári vállalat kivételével, még a jóakarát sem foghatja sem Maramaros, sem Bereg, Ung és Ugocsa

vármegyékre, hogy ott számottevő kereskedelem vagy ipar létezik.

Az öt ani kereskedelmi és ipari érdekeknek tehát még ma sincs szüksége egy külön álló kamara képviselőre és egy olyan legkevésbé követelő azon a czimen, hogy általa a ruthén-nyelvű népen legyen segítve, mert teljesítése legalább is kényelmesen preczedensül szolgálhatna a magyar nyelv jogainak érintetlen fentartása mellett is, más idegen ajku nép esetleges követelésével szemben.

Sokkal nagyobb akadályok állják annak útját, hogy e vármegyék lakossága boldogutni tudjon és sokkal nagyobb erővel ezen akadályok elhárításához, mint amennyivel a magyar társadalom vagy az országnak összes kamarái rendelkeznek.

Hiszen a vármegyék területén a földbirtokolásnak mostani mibenléte és azzal kapcsolatban a közégi, közigazgatási és adóztatási viszonyok olyanok, melyek mint a hogy ez ideig nem engedték meg a föld népének türelhető megélhetését, azonképen akadályul szolgáltak és szolgálnak ma is, a mostoha természeti viszonyok mellett, az ipar és kereskedelem felendülésének.

E nép baján és mostoha sorsán tehát társadalmi uton, emberbaráti intézmények létesítése által, csak igen kis mérvben lehet segíteni, gyökeres orvoslásához az államhatalom beavatkozása szükséges.

Végre is ezen vármegyék nyomorral küzdő felvidéki lakosságának első sorban kenyérré van szüksége és nem egy külön kamarára, a kamara azt nem adhat, hanem csak előmozdíthatja a kenyérkereset eszközeinek biztosítását, ez pedig olcsóbban és célirányosabban, de még hatásosabban is eszközölhető a mostani szervezetben mint egy külön álló kamara keretében, arról nem is szólva, hogy egy külön kamara felállítása lényegesen felemelné a debreczeni kamara fentartási költségét is.

De akár fog a törvényhozás fentebb érintett beavatkozása a ruthén nyelvű nép érdekében egyhamar bekövetkezni, akár nem, a mit társadalmi uton el lehet érni, azt feltétlenül meg kell e vármegyék érdekében kísérelni és ha ezen üdvös és tiszteltreméltő törekvésben a debreczeni kamara kötelelenség-szerű közreműködése fokozottabb mérvben fogna bármely oldalról is igénybe vétetni, — annyi kétségtelen, hogy ezen közreműködés, járjon az bármily szerény eredménnyel, mégis feltétlenül nagyobb lesz akkor, ha ezen vármegyék területén lakó kereskedő és iparos közönség szétszórt kevés számú intelligenciája a kamara mostani kötelelkezésben érvényesítő tövsszóra is befolyását a megyebeli közigazgatás viszonyok fejlesztésére, mintha ha azt egy különálló felvidéki kamara kötelelkezésben igyekeznék elérni.

Az előadottakból részünkről teljes objektivitással csak azon egyetlen következtetést vonhatjuk le, hogy Bereg, Ugocsa és Mára maros vármegyék területére nevezve egy külön kereskedelmi és iparkamarának felállítása sem kereskedelmi, ipari és közforgalmi, sem a ruthén ajku népnek nyújtandó gyamolítás tekintetéből, sem pedig a debreczeni kamara érdekében szempontjából nem lenne czélyszerű, sem szüksége.

Kelt a debreczeni kereskedelmi és iparkamara 1897 évi június hó 2-án tartott közgyűléséből.

Szabó Kálmán Dr. Király Ferencz
elnök. titkár.

Biróválasztás Hadházon.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, június 16.

Hadházon e hó 14-én megint birót választottak.

A hatalom ismét következetes volt önmagához, mert bár a város képviselője legközelebb tartott közgyűlésében egy h a n g u l a g kimondotta, hogy a jelen körülmények között egyedül C. apó Lászlót ismeri olyanoknak, a ki egyéniségénél s az öt környező bizalomnál fogva képes a közel mult ese-

méuei által felzaklatott kedélyek lecsilapítására s e város ügyeinek inézése körül annyira kívánatos nyugalom és rend helyreállítására s küldöttség által kérte a vármegye alispánját és a jelölésre törvény szerint jogosított főszolgabíró Csapó László kijelöltetésére: ennek ellenére a hivataios bölcesség s pártatlanság most sem látta jónak, szüségnek a jelöltetést.

Csapó Lászlónak csak gratulálhatunk ezért a szellettetésért, mert erős, önértetes férfinak kell annak lenni, a ki olyan nagy száka a ma minden önállóságot, minden független gondolkozást elnyomó hatalom szemében, hogy a közügyek világos kárára, a józan közvélemény semmibe vevésével (mert Csapót nemcsak Hadházon ismerik) leszorították a munkatervről.

Ferenczy Elek főszolgabíró különben érdekes beszédet mondott a jelölés megejtése előtt.

Erősen hangsúlyozta, hogy őt a közjó vezette mindenkor a választásoknál.

Ugyan furcsán hangzik ez, főszolgabíró ur, épen Hadházon, a hol közelebb olyan eklatáns példáját adták önök az általános tisztújításnál: mennyire szívükön fekszik a közérdek, a közjó.

Igaz, hogy itt nem F. E. volt a közvetlen tettes, de talán nem csalódunk, ha az értelmi szerzők között tot lenni véljük.

A közjó kívánta a Csapó L. mellőztetését is ugy-e t. főszolgabíró ur?

Ismerjük azt a közjogot. Ugy hívják, hogy hatalmi érdek.

Meg kell mutatni a hadháziaknak, a kik még ma is ábrándoznak a meggyőződés szabadságáról, jogáról, igazságáról, hogy egyedül uralkodó istenség itt a fenálló hatalom.

A nép fizette az adóját. Adja erőteljes fiait katonának. Ez a z ó j o g a. — Ha aztán még olyan vágyai is vannak, hogy legyen a bírāja, a kit ő szeret, a kiben bízik — közbe mondva: a ki szolgabírónak is bevélnék — úgy viselje magát, ne merjen máscent gondolkozni, amiut az ő mindenható urai.

Szóval: legyen birkanyáj, melyet a juhász egy füttrentésével vagy egy pumikutyával oda terelhet ahova akar. — így még teljesülhet is a vágya.

Nem jól van ez így uraim! Az ilyen mostohi atyáskodás készíti elő a tajeit a nádudvári szomorú eseteknek, mert ne higyjék oly butának azt a jámbor együgyű népet hogy felüljön a hangzatos szép szavaknak, mikor a tettek e enkezöt hirdetnek.

Azt is szükségesnek tartotta kijelenteni a főszolgabíró, hogy ő holmi h i r l a p i c z i k k t ö l n e m f é l,

Hja! Kérem, mindent meg lehet szokni Meg aztán annak a hirlapi ciknek nincs is magja, hogy jesszen. Az igazság sem dinamit mely rögtön a semmiségbe röpitse, a ki elé dobva van. De hát a vizezepp is megrepeszt a sziklát, időre el is mállasztja. Némely ember pedig nem is szikla, csak megtámasztott vályog fal.

Különbön elismerjük, hogy nagy diplomata Ferenczy E. főszolgabíró.

Most is megezkurozta a hadháziaknak a Csapó mellőzésével beadott keserű lapdacsot. A jelöltek közé felvett egyszerű, jó modora okán közkedvelt embert, — a ki még ezek felett függetlenségi elvü — a ki aztán a négy jelölt közül egyhangulag meg is választottak.

Hát éltesse az isten sokáig az új hadházi bírót!

Mi is azt ajánljuk neki, fogadja meg a főszolgabíró szavát. Az igazság, becsület és tisztetség vezéreljék hivatali működésében s társadalmi magatartásában. De tartunk tőle, hogy csupán ezzel az utraivalóval hamar véget ér a pályafutása, mert a községi bírónak nem az nálunk az első parancs: ne legyenek tenéked idegen istened, hanem az, hogy: a szolgabíró neked az istened.

TARKA-ÉLET

A szerb tamburások.

A délvidéken tüzezebb a bor, hevülőbb a vér, szikrázóbb a szem s a nagy Dunamente még ma is hazája a romantikának, hol egy-egy villogó, arannyal kivert nyelvű handzsárt, esetlen öreg pisztolyt még ma is kegyelettel őrizgetnek a híres végvidéki grancsárok unokái.

Aztán a guzliczások két szál húros hangszereiket pengelve még ma is, ha egy-egy balladát énekelnek a hatalmas Dusan császárról és a hősiés Iszkander bégrőibizony könybe lábado a halgató barna szerbnek a szeme.

És a híres t a m b u r á s o k n a k is ki ne hallotta volna már híruket? A hosszú nyaku speczialis dél szaly hangszere, a kik annyi eredetiséggel pengetik nótáikat a piros ajku Mariczákról, hol lágyan, ábrándosan, hol élénken, gyújtó tüzrel énekelve hozzá a verssorokat is, hogy a zengő-pengő hangok, lágy akkordok önkénytelenül is belopódnak a szivbe.

Az Alter «Korzó» kavéházában már napok óta működik egy ilyen délvidéki híres tamburás zenekar, mely bejárva Magyarországot s a külföld legnagyobb városait, most a czivis Debreczent szórakoztja eredeti művészetével, de sajnos most már csupán rövid napokig.

A kellemes barna arczu fiukat — de van közöttük szőke is, mint a sugár G a s p a r i n e t z Stevc — igen kitüntetőleg fogadta a közönség, mely a festői szerb nemzeti viseletű művészek közül már kedvezéseket is választott ki, mint a lágy hangú, érdekes megnyerő arczu baritonistát, a szép D a m j a n o v i c s Illést, kit már csak így szólítottak:

— Ilia . . . Dalolja ezt vagy azt kérem. . . Iliá jöjjön ide . . .

Ezzel az Iliával történt meg, hogy amidőn Kikindán egy dugszagdag szerb nábobnak elénekelte a nótáját, a fellekesült nábob oda adta neki a kassza-kulcát mondván:

— Iliá, ott a kassza, vegyél belőle amennyi neked tetszik . . .

De a derék Iliá nem vett ki a tömött kasszából semmi pénzt . . . A szerénység s becsületesség különben is jellemzi az egész tamburás zenekart, mely nyolcz tagból áll s mely művészetével becsületet szerez mindenfelé a tamburás névnek, egyforma ügyességgel dalolván, m a g y a r, román, szerb, német nótákat . . . Különös érdekességet keltvén midőn egy-egy bus magyar nótát szerb fordításában dalolnak el . . .

A tamburás zenekar vezetője H a d l Ödön, magas, szőke belgrádi szerb, kinek oly nőies csengő a hangja, hogy igazán csalódásba ejti magas, kellemes női hangjával az embert. . .

A primás O r o s z István s a tagok a fent elsoroltakon kívül K a p p e t i Nándor V a n i c s e k István, T u m b á s z Péter s a kis természetű, de ennél nagyobb bajszú szőke, bőpiros bugyogós B o g o j e v i c s Milós, aki szintén ügyesen énekel szólókat is. . .

Ilatásosabb nótáik közül való az « a r a d i t i z e n h á r o m » híres nótája is, melylyel mindenütt óriás tetszést, lelkesedést keltettek a derék szerb tamburások, kikkel ép Brassóban történt meg, hogy amikor elénekeltek s eljártak az «Isten áld meg a magyart», a zsufolt teremből mindenki távozott, csupán két vendég maradt bent, két idegenbe tévedt magyar kiktől aztán kaptak husz forintot . . .

A költészet s romantika mézes virágokat fakasztó földje a tűzes délvidék guzliczások, tamburások a bizonyosságai ennek, guzliczások tamburások, barna szemű szerb fiuk . . .

Paulus.

Táviratok.

Országgyűlés.

— Saját tudósítónk távirata. —

Budapest, június 15.

A képviselőházban ma folztatták a Ludovika akadémia és a honvédtisztképző intézetek felállításáról szóló javaslat tárgyalását.

B a r a b á s Béla a javaslatot olyan üdítő pohár vízhez hasonlítja, melybe egy csepp mérget tettek. Így adják be a nemzetnek.

A közös hadsereg átka az, hogy germanizál és utjában áll a magyarságnak. Nem a katonáit gyűlöli a közös hadseregnek, hanem a rendszerét.

A kormány kapott üdvözlései nem sokat érnek. Próbálja csak a m i n i s t e r az önálló honvédsereget megcsinálni: majd meglátja akkor az óvációt! A mai honvédséget nem tarthatja magyarnak, s ő t t a r t t ö l l e, h o g y valamikor f e g y v e r r e l fordulhat ki ellenünk. A javaslat a közös hadsereg részére akar tiszteket nevelni, s az nem más mint titkos kvótaemelés nem fogadta el (viharos tetszés balfelől.)

H o r v á t h Ádám szintén a javaslat ellen szólt.

F e j é r v á r y Geza br, Thaly tegnapi beszédére azt feleli, hogy összes indokai között, melyekkel megokolta opponálásukat az e g y e t l e n valódit k i f e l e j t e t t e, azt hogy a kormány a választásoknál az ellenzéknek jól behegedült. (Perczekig tartó zajos derűtség.) Polenizál az eddigi szónokokkal, Szerinte a javaslat őszinte, a mit mond, nem mondja prókatori csalafintással — hanem igazán úgy érzi s nincs igaza se a függetlenségi germanizáló se a Reichswehr magyarizáló vádjának. Az igazság a kettő közt van valahol. (Nagy éljenzés jobbról.) Ezután a javaslatot általánosságban elfogadták.

A részleteknél az ellenzék több módosítást adott be, de valamennyit elvetették.

F e j é r v á r y br. Thaly Kálmán ama vádjával szemben, hogy a honvédséget elnémetesítik, s ezért elkellene köztük tiltani a nemet szót, k i k e l v e azt m o n d t a, hogy az valóságos k o m e d i á z á s, m e r t akárhány függetlenségi képviselő privátim megköszönte neki, hogy a katova fia megtanult németül, itt pedig ellene debattálnak. (Nagy zaj balfelől.)

Ezután az egész javaslatot elfogadták Szünet alatt a jobboldalon éljenztek Fejérváryt.

Szünet után két jelentéktelen interpelláció volt.

Erdély és a katonaiskolák.

Budapest, június 16. (A Debr. ered. táv.) Az erdélyi képviselők nagyban mozognak. — hogy ha egyebet nem, l e g a l á b b e g y katonai előkészítő iskolát kapjanak, azonban a kormánynál nem igen tudnak boldogulni.

* Lapunk legközelebbi száma a kath. világ holnapi ünnepe miatt pénteken f. hó 18-án jelenik meg.

Ujdonságok.

* **Kossuth Ferencz**, a függetlenségi és 48-as párt elnöke ma este érkezett vissza a fővárosba külföldi utjáról.

* **A tanáregyesület a városhoz.** Az orsz. középisk. tanáregyesület debreczeni kör- Dóczy Imre elnök és Kardos Albert titkár aláírásával ma adta be a városi tanácshoz kérelmét az egyesület jövő évi közgyűlésének Debreczenbe meghívhatása iránt. A hozandó határozatnak f. év július 1-ig dr. B e ő t h y Zsolt elnökkel való tudatását kéri.

* **Tagosítási bejárás.** Szováthon július 6-án lesz a tagosítási bejárás, melyen a várost mint ottani földbirtokost Á b r a h á m László t. főügyész és B e r é n y i Gábor mérnök fogják képviselni.

* **A huskérés.** A huskérés közeledik megoldásához amennyiben K ö r n e r Adolf tanácsnok egy nagyobb és kisebb marhat vásárolt s annak levárása és kimerése a vágóhidon pénteken d. e. 10 órakor fog megtörténni a tanács által a huskérésében kiküldött bizottság tagjai és a helybeli lapok szerkesztői jelenlétében.

* **A város Hugo Viktor szobrára.** Beszámolva város azzal a kérelemmel fordult a városhoz, hogy az ott felállítandó Hugó Viktor szobor költségeihez járuljon hozzá. A tanács mai ülésében 16 frtot zavazott meg.

* **A vasúti állomás kibővítése.** Csak tegnapelőtt nyújtotta be a kormány a beruházási törvényjavaslatot, melyben a debreczeni vasúti állomás kibővítésének költségei felvannak véve s már ma hozzáfogtak a munkálatokhoz az állomási épület alatt tervezett 500 folyóméter hosszú csatorna építésének megkezdésével.

* **Elmaradt közgyűlés.** A debreczeni zenede tegnap délelőtt 11 órára egybehívott közgyűlése, a tagok meg nem jelenése miatt elmaradt. Az újjonnan összehívott közgyűlést, a jövő héten, e hó 20-án vasárnap délután 3 órakor tartják meg.

* **Másodvirágzás.** Hiába mindig igaz marad az a nóta, hogy kétszer nyitik az akécza virága. Ezt beigazolta Nagy Sándor a P o d m a n i c z k y Géza baró debreczeni házmestere, 1848-iki honvéd őrmester, aki Kossuth Lajosnak is kísérelője volt a meneküléskor. Szive, amely amikor kellett, melegen dobogott hazájáért, most újból tüzet fogott nyolcvan esztendőskorában. Az öreg legény beleszeretett özv. Szabó Károlyné asszonyságba, a ki meg a 75-ik életévét számolja. Az ös-zeillő öreg mátkapár tegnap előtt esküdt örök hűséget egymásnak.

* **Távgyaloglás és koplalás.** K. Tóth Mihály h.-bőszörményi lakos és szabadalmazott távgyalogló és koplaló művész felség folyamodványt intézett a királyhoz, még 1893-ban a hajdu bőszörményi, a múlt évben pedig a debreczeni városi tanács utján amelyben kifejti, hogy ő már S n e c i t is 90 napi versenyre hívta ki, de az nem mert vele kiállni, mivel pedig szintén koplaló versenyt akar rendezni 6 napon át, miközben a távgyaloglás nemes művészetét gyakorolni fogja. De természetesen ehhez orvosi asszisztencia és más egyéb pénzbeli dolog szükséges azért a királyhoz fordul: A kabinetiroda most visszaküldte a kérvényt, mint ügykörön kívül állót a városi tanácsnak s az ki fogja adni a magyar Succinak.

* **A debreczeni 1848 9-es honvédegy- let** igazolt tagjai ezennel meghivatnak a J u n i u s h ó 27-i k é n — Vasárnap — d, u, 3 ó r a k o r a városháza nagytermében tartandó é v i r e n d e s k ö z g y ű l é s r e. A közgyűlés tanácskozás tárgyai lesznek: 1., A választmány évi jelentése; 2. a pénztári számadás; 3., az orsz. honvédegy- letre képviselők küldése; 4., A vagyontalan öreg honvédek nyugdíjai megjavításának kérelmezése; 5., A választmány és tisztviselők újból választása. egyetünk tagjainak pontos összeírhatása céljából felkérnek az 1848/9. évi igazolt honvédbajtársak, hogy nevüket, viselt rangokat és jelenlegi lakásukat Gréf Sándor ur üzletében Kossuth utcán a város ház alatt, az ott kitett íven feljegyezni szíveskedjenek.

* **A debreczen-Hajdunánási vasut köz- gyűlése.** A debreczeni hajdunánási vasut részvény társaság f. évi június hó 26-án, délelőtt 10 órakor debreczenben a városháza nagytermében reodes közgyűlést tart, melyre a részvényesek az alapszabályok 15. és 18. §-aira való figyelemztetés és annak felemlítése mellett, hogy a részvények Debreczenben a Közgazdasági banknál, Budapesten a magyar Ipar- és Kereskedelmi banknál és Bécsben a „Wiener Bankverdin“-nál lehetnek, tisztelettel meghivatnak.

A közgyűlés tárgyai: 1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése. 2. Az 1895. évi zárszámadás előterjesztése, a mérleg megállapítása, a nyereség feletti intézkedés s a felmentvény megadása. 3. az alapszabályok értelmében megüresedett igazgatósági helyek betöltése. 4. Felügyelő bizottsági tagok választása. 5. Jelenléti jegyek értékének megállapítása. Az évi mérleg és zárszámadás az igazgatóságnál közzémlére kitétettek. Debreczen 1897. június 4. az igazgatóság.

* **Kossuth-kép leleplezése Karczagon** Karczag város képviselőtestülete az ezredév emlékére megfestette Kossuth Lajos életnagyságu képét. Az ünnepélyes leleplezés e hó 20-án lesz, melyre Kossuth Ferencz is leutazik. A díszebédet Pap Elek orsz. képviselő fogja tartani.

* **A holnapi nagy hangverseny.** A debreczeni dalegyet által holnap 1897 év június hó 18-én csütörtökön a Margit fürdő dísztermében rendezendő nagy hangverseny műsora a következő: 1. nyitány R á c z Károly zenekara. 2. Elbeszélések férfiak Erkel-től, előadja: A s b ó t h Vilma k. a. B e r n á t h G i z e l l a k. a. B é s l e r Károlyné urnő, C z a b á n Margit k. a. J a n k o v i c s Anna k. a. K a c s ó Gizella k. a. M e d g y e s s y P i r s k a k. a. és Nagy Dezső ur czimbalom kísérelője mellett a debreczeni dalegyet. 3. Sanvenir de moscoun. Wieniav-ky. Hegedűn előadja R o m m Béla ur, zongorán kíséri Kürthy Sándor. Népdalok, előadja N a g y D e z s ő ur czimbalmon. 5. Tarka madár. Előadja a »Debreczeni éalegyet.« 6. Lariletto énekli G a l y a s s y Pau'á urhölgy, czimbalmon kíséri N a g y Dezső ur. 7. a) Air. Bach b) Serenade Hubai Hegedűn előadja T o m m Béla ur zongorán kíséri Kürthy Sándor. 8. Magyar abrénd. Szék-ly Imrétől, zongorán előadja Dr Láng Sándor ur. 9. Csárda jelenet. (Hubai) Hegedűn előadja T o m m Béla ur, zongorán kíséri Kürthy Sándor ur. Beleptidij 1 frt. partoló tagoknak a tagsági igazolvány felmutatása

mgyllett 50 kr. Kezdeté este 8 órakor. Hangverseny után táncz. Jegyek előre válthaiók Bárdos Géza egyleti pénztárnoknál és Péter Gábor jegyzőnél.

* **Nehéz az élet.** E czim alatt lapun szombati számában tévesen irtuk azt mintha M o l n á r Istvánné szökött volna el a férje házából. A megszökött asszony S z e l l Józsefné volt, kinek eltűnését így adja elő a ház egyik lakója: Széll Józsefné szül. Kocsi Eszteer eltűnt május hó 30-ikára virradóra. Mikor Nagy Sándorné korán reggel fölkel és kijött a konyhába, látta, hogy a Széll Józsefné szoba ajtaja félig nyitva van, de ezt ő figyelembe sem vette és kiment az udvarra, a hol megpillantotta a kapuajtó egészen nyitva van. Beszólt Széllné asszonynak, hogy keljen föl, de nem válaszolt, erre Nagy Sándorné betekintett a szobába és látta, hogy az ágya rendben van az asztalra tekintett s ott látott egy darab papírost. Azt felvette és kezdte oltvasni, hát Széllné bucsuzik benne. — Ekkor beszaladt férjéhez és felköltötte, hogy felesége eltűnt a házból, Nagy Sándor azonnal fölugrott az ágyból é rögtön kiszaladt és föl költötte a lakókat, avval a szóval, hogy felesége eltűnt a háztól. Erre a házigazda azonnal megnézte a kutat, padlást egyszóval mindenütt szejjel nézett a háznál, hogy nem akasztottk-e fel magát, de nem talált semmit, fel öltözött és elment a kapitányi hivatalra, hogy feljeleniti. Elmondotta az egész esetet, hogy történt. Még az nap délelőtt jött a levélhordó és vitt két levelet egyet Nagy Sándornak, egyet Molnár Istvánnak. A Nagy Sándornak bucsuzik Szilágyiné lakótól, a Molnár István levélben bucsuzik Faragóné lakó asszonytól, ezeket a leveleket másnap Molnár István házigazda felvitte a kerületi kapitánysághoz. A szerenczétlen asszonyt ki valószínűleg öngyilkossa lett, még most is keresik mindenfelé.

* **A Gönczy egyesület** idei tanulmányutjának tervét, valamint a rendező bizottságnak azzal kapcsolatban kiadott felhívását pénteki számunkban közöljük, de már itt felemlítendőnek tartjuk, hogy értesülésünk szerint a ritka változatos és érdekes körutazás 13 napi összes hivatalos költsége mindössze 25 frt körül lesz, mely a jelentkezés alkaimával beküldendő.

* **Sajtóhiba.** Lapunk tegnapi tárczájába a prágai ghetto-képek fordításában egy értelem zavaró sajtó hiba csuszott be, a héber »t f i l i n« szó helyeit, mely imádkozó szijakat jelent, hibásan az értelem zavaró t i f l i n csuszott be, melyet kérünk, mint fent írva van, helyreigazítani.

* **Köszönet nyilvánítás.** Az iparos tanonczok jutalmazására újabb adományokat küldöttek: Veréb István mulakatos 50 kr, Vánts György 1, Szánthó Győző nagykereskedő 2, Bészler Károly tanácsnok 5, a csizmadia társulat 5, Horváth János építő 10 frtot. Midőn ezt örömmel hozom köztudomásra egyszersmind ez uton is kedves kötelességemnek ismerem a kegyes adományozóknak az iparos tanoncziskola felügyelő bizottsága s a jutalmazandó tanonczok nevében hálás köszönetet mondani. Dóczy Gedeon ip. tanonczisk. igazgató.

* **Az ág. hitv. ev. elemi iskolák vizsgái.** A debreczeni ágost hitv. ev. elemi iskolában az évrő vizsgálatok a Miklós utcai imaházban következő sorrendben fognak megtartatni: Június hó 24-én csütörtökön d. e. 9—12-ig a II.—IV osztályu fiukkal, 24-én d. u. 3—9-ig az I. oszt. fiukkal és a I—IV. osztályu leányokkal 25-én pénteken d. e. 9 órakor hálaadó istentisztelet. A kézimunkák június hó 16-án. d. e. 11—12-ig és délután 3—6-ig az iskolai helyiségben megtekinthetők. A vallástani vizsgálatok sorrendje a következő: Június hó 17-én csütörtökön d. e. 8—12-ig az állami főreáliskolába járó ág. hitv. ev. tanulókkal ezen tanintézet egyik tantermében. Június hó 17-én

Aranyozó műhely.

Van szerencsém a Debreczen város és vidék nagyérdemű közönségének b. tudomására adni, hogy a mai kornak minden tekintetben megfelelő

aranyozó-műhelyt

nyitottam meg a **Morgó-utca 627** sz. háznál, ahol is elfogadok mindenféle aranyozások, javítások és díszítések és újjáalakítását: u. m. **Tűkör, képek, karnizok, garnitúrok** mindenféle dísz tárgyakat és sirkerítéseket a legjutányosabb árban.

A nagyérdemű közönség becses pártfogásáért eszedzem.

Dömsödy Lajos,
aranyozó mester.

Aranyozó műhely.

5582./1897.

Hirdetmény,

Debreczen sz. kir. város tanácsa részéről ezennel közhírré tételik, hogy a város tulajdonát tevő következő ingatlanok u. m.

1. a Péterfia utcai 685. sorszámú ház 15 folyó öl ondódi földje 1897. október 1-től 1900 október 1-ig terjedő három évre;

2. a »Kolozi« féle 1406 sorszámú ház 28 1/2 folyó öl ondódi földje 1897 október 1-től 1900 október 1-ig terjedő 3 évre;

3. az ispotály lapostól, Miklós utcai régi sorompó házig a szoboszlói utmentén elvonuló mintegy 40 hold szabadon levő terület 1897 október 1-től 1900 október 1-ig terjedő 3 évre;

4. a h.-nánási vasut és lóversenytér közt fekvő 102 hold majorsági föld 1897 november 1-től 1903 november 1-ig terjedő 6 évre;

5. a körkemence melletti 71 hold 29 öl föld 1897 október 1-től 1900 október 1-ig terjedő 3 évre;

6. a »Kincses-hegy« nevű 24 hold 694 öl föld az 1897 október 1-től 1900 október 1-ig terjedő 3 évre;

7. a külső baromvásártér melletti 184 hold 1188 öl föld 1897 október 1-től 1903 október 1-ig terjedő 6 évre;

8. a hadházi vasut és apifaja közl. fekvő 26 hold 88 öl legelő föld 1897 október 1-től 1903 október 1-ig terjedő 6 évre;

9. a nagverdő és hadházi ut közt fekvő 49 hold 1257 öl legelő föld 1897 október 1-től 1903 október 1-ig terjedő 6 évre;

a folyó 1897 év június hó 7-ik napja d. e. 9 órakor a városháza kistermében megtartandó nyilvános árverésen, a számvevősnél megtekinthető árverési feltételek mellett hasznosabbá kiadni fognak.

Mről az árverési szándékozók azonnal értesítenek, hogy a kikiáltási árak 10 százalékat bnat pénzül az árveréssel ö bizontság kezhez készpénzben letenni tartoznak.

Debreczen, 1897. június 5.

A városi anács.

16834.

II. 897.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A debreczeni kir. fővármivatal udvarának kikövezése szükséges lévén, a költségvetésileg 1060 frt 02 kiban megállapított munkálat teljesítésére azonnal versenyárgyalás hirdettetik.

Vállalkozók 50 kros bélyeggel ellátott írásbeli zárt ajánlataikat 100 frt bnatpénz, vagy ezen összegnek a debreczeni kir. adóhivatalnál letétbe helyezését igazoló nyugtával felszerelve, a debreczeri kir. pénzügyigazgatóság főnökéhez 1897. évi június 19. délelőtt 9 óráig nyujtsák be, a tárgyalás megkezdésére, ugyanazon napon délelőtt 10 órakor személyesen vagy közokirat szerinti meghatalmazott utján jelenjenek meg.

A kinek vagyoni helyzete az ajánlattevők közül nem ismeretes, erről, valamint kifogástalan erkölcsiégekről is hatósági bizonyítványt kötelesek betejeszteni.

A legelőnyösebb ajánlattevőnek kivételével a letett bnatpénz valamennyi ajánlattevőnek a versenyárgyalás után azonnal visszaadatik

Az ajánlatokban az időpont, mely alatt a javítási munka elkészítése elvállaltatik, határozottan kitüntendő s egyenlő összegű ajánlat esetén előny datik annak, ki a javítást hamarabb elkészíteni magát kötelezi.

A költségelirányzat naponként délelőtt 10 órától 11-ig a kir. pénzügyigaz-

gatóság 3-ik számú szobájában megtekinthető.

A versenyárgyalási jegyzőkönyv mindaddig míg a szerződés forma szerint alá nem iratott arra nézve ki a munkálattal mint legkedvezőbb ajánlattevő megbizatik — kötelező erővel bír, a kir. kincstárra nézve azonban csak a szerződés jóváhagyása után s ha a fél a szerződés aláírása előtt visszalép, vele szemben az 1881. LX. t. cz. 185. és 186. § aiban formulázott eljárás nyer alkalmazást.

Kir. Pénzügyigazgatóság.

Debreczen, 1897. június 12.

Szunyogh.

Szomorú — de igaz,

hogy öltözékeinkre nagyobb gondot fordítunk, mint egészségünkre. Ha ruháinkon a legparányibb szakadékok észlelünk sietünk az legott eltüntetni, nehogy nagyobbodjék, de ha ez testi egészségünknek az eset, számba se vesszük. Egy kis köhögés, főfájás, emésztési zavarok stb. mit tesz az? Úgyet se vetünk rá. Hát ez vétkes könnyelműség, mely később keservesen megbosszulja magát rajtunk, mert valamint a kis szakadékból nagy lesz, ép úgy a kis bajból nagy baj keletkezik, ha kellő intézkedés nincsen kéznél. — **A legtöbb betegség kuforrása a gyomor rendellen működése** amit — idejekorán használva. Egger kellemes ízű Sodapasztilája csakhamar beszüntet (1 doboz ára 30 kr.) **A tüdő, torok és mellbajok köhögéssel, rokedtséggel s elnyálkásodással kezdődnek.** — Egger kitűnő ízű Mellpasztillája megö bennünket a bajtól teljes biztossággal, (1 doboz 50 és 1 frt. Próbadohoz 25 kr.) — Minden gyógyszerárban kaphatók. Főraktár: **Nádorgyógyszertár.**

(Dr. Egger Leó és Egger J.)

Budapest, Váci-körut 17.

„MARGIT“

GYÓGYFORRÁS,

„MAGYAR SELTERS“

Vegyelemezve a budapesti m. kir. egyetemen. Szerencsés vegyi összetétele, kevés szabad, de gazdag, félig kötött szénsavtartalma kiváló hatásának bizonyult, különösen **tüdőbántalmaknál**, a hol a szabad szénsav csekélyebb jelenléte megóvja a beteget a káros, sőt veszedelmes izgatástól, ellenben a félig kötött szénsav gazdagsága a gyógyhatású alkotórészeknek a beteg testrészekbe való gyors és biztos felvételét eszközöli. Ezen tulajdonságának köszönheti a Margit-forrás azon kiváló előnyét is, hogy a hol szabad szénsavtartalomban erősebb ásványvizek, mint a **seltersi, gleicherbergi, tüdőbajokban**, különösen **tüdővérseknél** már nem alkalmazhatók, a Margit-forrás itt is a legjobb hatás mellett folyton használtatik.

A tüdőbetegek klimatikus gyógyintézeteiben, különösen a leglátogatottabb **Görbersdorfbán** a Margit-víz otthonossá vált. — Orvosi tekintélyeink Budapesten: dr. Korányi, dr. Gebhardt, dr. Navratil, dr. Poór, dr. Kétly, dr. Barbás; Bécsben: dr. Bamberger, dr. Duschek, stb. a legjobb eredményrel alkalmazzák a **légző-, emésztő- és húgyszervek** általános hurutos bántalmainál.

Mint ivóvíz

präservatív gyógyszernek bizonyult a **kolera**-megbetegedés ellen,

borral használva a legegészségesebb ital!

Kizárólagos
főraktár

Édeskuty L.

cs. és k. és szerb
k. udv. ásványvíz-
szállítónál,
Budapest.

Ugyiszintén kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőkben.

Ritka alkalom.
Üzlet átalakítás miatt
 alant felsorolt áruk
olcsó árban
 beszerezhetők
Ifj. Kovács S.
 czégnél
 Kossuth-utca 1-ső tkpéztár épület.

	Ezelőtt.	Most.
Imperiali vászon 23 mtr. 1 vég	15.—	8.—
Rumburgi » » »	13.—	7.—
Stefania » » »	12.—	6.50
Creász » » »	10.—	4.80
Lepedő » 155 cmt. széles 1 mtr.	1.10	60
Schiffon 50-es 23 mtr. 1 vég	9.—	5.25
» 100-as » » »	10.—	5.75
» 150-es » » »	10.50	6.—
» 200-as » » »	11.—	6.50
» R. » » »	12.—	7.20
Ingek sima 1-es minőség	1.50	1.10
» » 2-ös » » »	1.75	1.30
» » 3-as » » »	2.—	1.50
» » 4-es » » »	2.25	1.65
Ugyanez redős mellel 15 kr. drág. dróktint.		
12 pár 5-szörös kézelő	4.80	3.60
12 db. 5-szörös inggallér 8 formában	2.40	1.90
1 drb. Touristaing	2.50	1.50
1 » » » satén	2.—	1.20
1 » » » Tricó	1.90	1.10
575 pár karlsbadi férfi czipő	5.—	3.—
női gyermek sárga czipők bámulatos olcsó árban.		
1 drb. köpper lábravaló 1-es	1.20	75
1 » » » 2-ös	1.50	90
1 » Grädl vászon 3-as	1.80	1.—
12 p. kötött nyers férfi h.	3.60	2.20
12 p. » czérna	4.80	2.80
női és gyermek fekete harisnya bámulatos olcsó árban.		
1 drb. kötött férfi alsó ing	50	30
Puha kalapok minden színben	1.75	85
Kemény kalapok	3.—	1.25
12 drb. női batiszt zsebk.	3.—	1.50
12 » » » » »	3.60	1.80
12 » » » » »	4.20	2.10
12 » » vászon » » »	4.80	2.40
12 » » czérna » » »	5.20	2.75
12 » » » » » » »	5.80	3.—

Nyakkendők 10 krtól feljebb.
 Utibőröndök, Női nap és esőernyők, bőr-
 áruk, fésűk, kefék, szappanok, fogkefék,
 sétabotok, dísz tárgyak, játékaruk áruk stb.

Bámulatos olcsó árban
 fenti czégnél beszerezhetők

Hirdetmény.

Biharmegyei Zsákai határ-
 ban több ezer holdnyi területű
 birtok 1897. Október hó 1-től
 több évekre haszonbérbe kiadó.

Értekezhetni vagy a tu-
 lajdonos **Paksy József-
 nénél** Zsákán, vagy Réthy
 Kálmán ügyvédnél Berettyó-
 Ujfaluban.

SERSON C. H.

tapeta gyára **Sz. Morva-Neustadtban.**

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy itt helyben
 Várad-utczán, a Bank-palotával szemben, t. Szalay ur házában
 ugy **Kolozsvárt**, Monostor-utca 9. sz.

állandó tapéta raktárt

nyitottam,

hol mindég a legújabb gyártmányaim a legizlésebb kivitelben találhatók.

Miután gyáramban a legolcsóbb tapéta is műizléssel van kiál-
 litva, **olcsón** csinos tapetirozást eszközölhetek.

A tapeták hatása emelésére itt helyben papir-gyurmából meg-
 felelő szines dombor díszletek készülnek, melyek alkalmazásával a
 szobák többé nem szines papirral bevont skatulyákhoz hasonlítanak.

Főtörekvésem; szolid áron szolid munkával szolgálni, mit annyi-
 val inkább tehetek, mert a kiadási többlet, mit a tapeta árus kénytelen
 felszámítani, nálam a megrendelő javára esik; de még a legújabb
 mintákban válogathat.

A n. é. közönség pártfogását kérve, szolid munkámért kezeskedem.

Serson C. H.

Együttal tudatom, hogy a helyes és izlésebb kivitelhez szükséges pótmunkákra, u. m.:
 fa- és márványutántzatok, tónusban való festésekre, ugy a mennyezet szines kivitelére, helybeli
 festő **Horváth András** (főtér 1712. sz.) vállalkozott.

Millenniumi kiállításon kitüntetve „Jó munkásságáért“

NYÁRI JÓZSEF és FIAI

Budapest.

Debreczen,

VI. Podmaniczky-utca 43.

Nagytemplom előtti tér, kereskedelmi
 akadémia mellett.

Festésre és vegyimosásra

felvállalnak a legjutányosabb áron mindenféle szinehagyott férfi-, női- és gyermekruhákat
 csipkét, szőnyeget és butorszőveteket, kősimunkákat, kezttyüket és mindenféle függönyöket stb

Női tolették egészben festetnek és csak az átalakításra szánt ruhát kell felbontani.

Férfi ruhák egészben festetnek.

Vegyileg mosva és tisztítva mindenféle ruha egészben és felbontott állapotban lesz.

Festésünk színtartó és nem fog, vegyileg mosott és tisztított tárgyak a szövet minő-
 sége szerint megújítva, azonnal használható állapotban adtnak vissza.

Gyászra szánt ruhák haladéktalanul festetnek feketére.

Vidéki (postai) megbízásokat egyenesen gyárunkhoz Tiszafüredre kérjük küldeni.

Nagyvárad,

Eger,

főut, Orsolya zárdá mellett.

D o b ó t é r.

Gyűjtőtelepek az ország több részében.

Hajdúvármegye és Debreczen sz. kir. város Főispánjától.

484
 1897

Pályázati hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város július havi rendes közgyűlésén választás után
 betöltendő számvevőségi számtisztai állásra, mely évi 900 frt fizetés 150 frt lak-
 bér; adópénztári tisztai állásra, mely évi 700 frt fizetés 150 frt lakbér; és egy
 rendőrbiztosi állásra, mely évi 700 frt fizetés 100 frt lakbérből álló javadalma-
 zással van összekötve; valamint az ezen állások betöltése folytán esetleg üre-
 sedésbe jövő más állásokra ezennel pályázati hirdetnek.

Felhívtnak az ezen állásra pályázni kívánók, hogy kellően felszerelt pá-
 lyázati kérvényeiket hozzám, mint a kijelölt bizottság elnökéhez f. évi július
 15-ikének d. u. 5 órájáig annyival inkább benyujtsák, mert a később érkező
 pályázati kérvények tekintetbe vétetni nem fognak.

Megjegyeztetik, miszerint a rendőrbiztosi állás a városi szervezési sza-
 bályrendelet 234. §-a értelmében az 1873. évi II. t.-cz. alapján igényjogosultsá-
 gal bíró altisztek számára van fentartva.

Debreczen, 1897. június 4.

Gróf Dégenfeld József
 főispán.